

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XIV. Explicatum temperamentum illud adductis verbis Ivonis Episcopi Carnotensis. Juvatur explicatio ex facto Paschalis secundi, qui Ludovici Francorum Regis præsidium imploravit adversus Henricum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Francorum & Anglorum, usum illum concedendarum investiturarum retinuerunt. Quod probatur ex regeſto ejuſdem Gregorij Papæ; qui Legatis ſuis præcepit ut cognitionem cauſæ ſuſcipiant Epifcopi Ambianenſis, quem aliquot Epifcopi confecraverant abſente Metropolitanò, poſtquam à manu laïca alia intelligi non poteſt præter Regem Francorum: *Et præſertim ſidem Ambianenſis contra Romana ſynodi & apoſtolice ſedis decretum de manu laïci, nefanda ambitione, & temerario anſu, investituram ſuſcipere præſumpſit.*

XII. Nam juſſa illa Gregorij efficere non potuerunt ut Reges antiqua majestatis privilegia aboleri ſinerent; & Epifcopis recti amantibus perſuaderi non poterat ut novitates illas prorsus amplecterentur. Intelligebant enim Gregorium, prætextu cujuſdam ſolennitatis & odioſæ explicationis, Regibus adimere velle auctoritatem ipsis legitimè quaſitam. Quo factum eſt ut ea tempeſtate Waltramus Epifcopus Naumburgenſis Tractatum de investituris ſcripſerit: in quo concludit investituram à Regibus concedi ratione bonorum temporalium ad Eccleſias pertinentium, & parum referre an à Principe fiat verbo, diplomate, aut baculo quem præ manibus habuerit; quoniam Epifcopus in die consecrationis ſuæ baculum & annulum ponit ſuper altare, unde illos dein recipit tanquam ab auctoritate beati Petri. Quapropter cum baculus ille congruat aliquatenus rebus temporalibus & ſpiritualibus, congruum eſt ait ut investitura ante omnia concedatur à Rege, quòd ea ratione tuta futura ſint Epifcopi bona adverſus vim tyrannorum & raptorum. *Nihil refert, inquit Vvaltramus, ſive verbo, ſive præcepto, ſive baculo, ſive alia re quam in manu tenuerit, inveſtiat aut inthronizet Rex & Imperator Epifcopum. Quia die consecrationis veniens, anulum & baculum ponit ſuper altare, & in curam paſtorales ſingula accipit à ſtola & auctoritate ſancti Petri. Sed congruum magis eſt quòd per baculum, qui eſt temporalis & ſpiritualis, præcedens investitura per Regem in fundis & rebus Eccleſie contra tyrannos & raptores quietæ & pacifica reddat omnia.*

XIII. Victor III. Gregorij ſucceſſor eam prohibitionem renovavit anno MLXXXVII. itémque Vrbanus ſecundus in ſynodo Claromontana anno MXC.V. can. XVI. *Interdictum eſt ne Reges vel alij Principes aliquam investituram de eccleſiaſticis honoribus faciant. Quoniam verò Concilium illud habitum fuit in Gallia, probabile eſt Gallos ſe primos omnium accommodaſſe ad voluntatem &*

deſiderium Vrbanì Papæ: qui cum Regis Philippi rationes non eſſe ſpernendas intellexeret, temperamentum invenit quo regia auctoritas conſervaretur ac tamen prædeceſſorum ſuorum ſtatuta manerent. Illud addiſcemus ex epiftoſa ſexageſima Ivonis Epifcopi Carnotenſis, modò ea ſecundum verum ejus ſenſum accipiat.

XIV. Scribens itaque Ivo ad Hugonem Archiepiſcopum Lugdunenſem ſedis apoſtolice Legatum, qui Epifcopo cuidam recens electo exprobrat quòd à Rege accipiſſet investituram epifcopatus, hoc factum excuſare nititur hac ratione. Distinguit enim electionem Epifcoporum à conſeſſione epifcopatum quam Principes faciunt iis qui electi ſunt. Tum fatetur Concilium octavum prorsus arcuiſſe Principes à jure electionis, ſed non prohibuiſſe quin illi conſeſſionem epifcopatum facere poſſint iis qui fuerint electi. Tantum autem abeſſe ut id ſedes apoſtolica vetuerit ut etiam Summi Pontifices oraverint Reges noſtros epifcopatus concedere electis. Addit intellexiſſe ſe eam ſolum Vrbanò Papæ mentem fuiſſe in Concilio Claromontano, ut impediret ne Reges darent investituram corporalem, id eſt, conſeſſionem qua ſiebat per baculum & annulum, quòd ea fieri videretur in contemptum ſacrorum. Quamquam Ivo nihil heic incommodum eſſe arbitrabatur; quòd Reges non contenderent quicquam ſpirituale à ſe dari, ſive illa conſeſſio manu fieret, ſive lingua, ſive virga; ſed ea tantum mente id ab eis uſurpari ut conſtaret eos annuere votis eorum qui electionem peregerant, aut ut electis concederent bona qua liberalitate Regum Eccleſie poſſidebant. Demum ait oprandum eſſe ut aut ſuperſedeatur hac controverſia, aut mala hæc ſopiantur. Hæc ſunt ejus verba: *Cum hoc nullam vim ſacramenti gerat in conſtituendo Epifcopo, vel admiſſum vel omiſſum quid ſidei, quid ſacrae religioni officiat ignoramus, cum poſt canonicam electionem Reges ipſos apoſtolice auctoritate à conſeſſione epifcopatum prohibitos minime videamus. Infrà: Dominus quoque Papa Vrbanus Reges tantum à corporali investitura excludit, quantum intelleximus, non ab electione, in quantum ſunt caput populi, vel conſeſſione: quamvis octava ſynodus ſolum prohibeat eos intereſſe electioni, non conſeſſioni. Quæ conſeſſio ſive fiat manu, ſive lingua, ſive virga, quid refert, cum Reges nihil ſpirituale ſe dare intendant, ſed tantum aut votis petentium annuere, aut villas eccleſiaſticas & alia bona exteriora, qua de munificencia Regum obtinent Eccleſie, ipsis electis concedere. Vtunque ſe res habeat, apparet Ivonem, cum Papæ Vrbanì prohi-*

Vide Eadmerum
lib. 4. hiſt. No-
vor. pag. 94. &
lib. 5. pag. 132. 133.

Vide canonem in-
tegrum ſupra pag.
229. col. 2.

ditiones sic interpretatur ut solennitatem baculi & annuli veritatem esse pronuntiet, apparet, inquam, cum innuere Regem Franciæ Philippum eo temperamento adhibito paruisse decreto synodi Claromontanæ. Idipsum colligi potest ex eo quod Paschalis secundus in Galliam venit ut Ludovici Crasfi Regis præsidium imploraret adversus Henricum quintum Imperatorem, qui usum investiturarum acriter retinebat. Nam hic agendi modus omnino intempestivus & absurdus fuisset, si Ludovicus quoque tum temporis in usum revocare solitus esset solennitatem investiturarum quæ damnata erat à Papa Urbano, & de qua tum maxime disceptabatur inter Paschalem & Henricum. Sed præterea discimus ex epistola cxxxviii. ejusdem Ivonis, schisma quod in regno Germaniæ vigeat ob investituras, in Francico non fuisse. Sanè cum usus solennitatis hujuscemodi deserit, par est existimare cessatum ab ea fuisse in consequentiam synodi Claromontanæ.

ADDITIO.] Datur nova editio Concilij Lateranensis à Paschale secundo celebrati.

I. INVESTITURARUM controversia isthæc duravit tota integra inter Paschalem secundum Urbani successorem & Henricum quintum Imperatorem. Antequam tamen res in apertum dissidium erumperet, colloquium Rege Francorum Ludovico præsentem habitum est anno MCVII. in urbe Catalaunensi inter Summum Pontificem & Legatos Imperatoris. Treverensis Archiepiscopus disseruit jam inde à tempore Gregorij magni jus Imperij circa electiones Episcoporum in eo versari ut antè quàm electio publicetur, secretò Imperator admoneatur quisnam electus sit, Imperatorem verò assensum suum adhibere si persona electa ei grata sit. Post quæ, electio fit publicè à clero, & electus consecratur. Post consecrationem autem redit ad Imperatorem pro Regalibus, quibus ab eo donatur sive investitur per traditionem annuli & baculi, Imperator verò ab eo recipit homagium & juramentum fidelitatis. Quod omnino æquum esse ait hic Archiepiscopus. Neque enim debere electum alia ratione occupare civitates, castella, marchias, telonea, & cetera jura imperialia. Rem gestam narrat his verbis Sugerius in vita Ludovi Grossi: *Consecratum ad Dominum Imperatorem pro Regalibus, ut anulo & virga investitur, redire, fidelitatem & hominum facere. Nec mirum. Etenim civitates & castella, marchias, telonea, & queque imperatoris dignitatis nullo modo aliter debet occupare.*

II. Papa verò respondit Ecclesiam, quæ pretioso sanguine Iesu Christi redempta, libera facta fuerat, ancillari deinceps non debere aut ad servitutem redigi. Ecclesiam porro, si Prælatus eligere non possit absque consilio Imperatoris, Imperatori fore subjektam serviliter, ac mortem Iesu Christi irritam & inutilem esse si Episcopus investitur per baculum & annulum. Cum enim res illæ ad altaria pertineant, usurpationem hanc esse adversus Deum. Demum Prælatos suo ordini & sacre unctioni derogare si manus suas, quæ dominico corpori & sanguini atrectandis destinatæ sunt, sanguinolentis laici manibus supponant, ut sponsionem ei faciant fidei. *Si Ecclesia, inquit Paschalis Papa apud Sugerium, eo inconsulto Prælatus eligere non possit, cassata Christi morte, ei serviliter subjacere, si virga & anulo investitur, cum ad altaria ejusmodi pertineant, contra Deum usurpare, si sacras dominico corpori & sanguini manibus gladio sanguinolentis obligando supponunt, ordini suo & sacre unctioni derogare.*

Sugerius pag. 187. Vide infra cap. 21. §. 4.

III. Cum itaque parum ad concordiam

HH h iij

CAPVT XX.

Synopsis.

I. Investiturarum controversia recruduit sub Paschale secundo Papa & Henrico quinto Imperatore. Habitu ea de causa colloquium in urbe Catalaunensi; ubi iura Imperij magnificè disseruit Archiepiscopus Treverensis, dicens Episcopum eligi non posse absque consensu Imperatoris, deinde verò Regalia ab eo accipere debere.

II. Respondit Paschalis Ecclesiam fore serviliter subjektam Imperatori si Prælatus absque consilio eius eligere non possit, mortem verò Iesu Christi irritam esse si Episcopus investitur per baculum & annulum.

III. Cum Henricus Italiam bello peteret, Paschalis præcepit ut Episcopi Regalia Imperatori dimittant, ipse verò renuntiet juri investitura & libera esse sinat Episcoporum electiones.

IV. Tandem urgentibus Romanam urbem satis, Paschalis in carcerem ab Henrico conjektus, privilegium investiturarum ei concedere adactus est. Ex verbis hujus privilegij colligitur quid juris antea competeret Principibus.

V. Privilegium illud vocatum est privilegium in Concilio Lateranensi. Disputatum eo tempore an pertinacia illa propugnandarum investiturarum hæresis esset. Refertur sententia Ivonis Carnotensis, qui hæresim esse negat.

VI. Ioannes Archiepiscopus Lugdunensis aiebat investituram exteriorem desinere posse in hæresim, si quis pertinaciter contendat eam à laico concedi posse licitè.

VII. Goffridus Vindocinensis distinguit investituram per anulum & virgam ab ea quam laici faciunt absque illa solennitate. Investituram tamen à Principe dandam non esse nisi post electionem & consecrationem. Quod inventum est à Goffrido adversus vetustam consuetudinem.

Vide Heflonem scholastic. apud Terognellum pag. 119.